

**MAGNI OPERIS || DE OMNI=||BVS GERMANIAE ||
EPISCOPATIBVS || EPITOMES:||**

CONTINENS ANNALES || Archiepiscopatus MOGVNTINI ac duodecim ||
alioru[m] Episcopatum, qui Moguntino Suffra=||ganeatus titulo subsunt:
Item BABEN=||BERGENSIS Episcopatus, ab || omni iugo Archiepiscopali ||
exempti.||

Brusch, Kaspar

Noribergae, 1549

VD16 B 8782

Secvndvm, habet omnes Episcopos & Archiepiscopos Moguntinos à prima
fundatione Episcopatus, ad hæc usq[ue] nostra tempora.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64715](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-64715)

4

SECUNDVM CA-
put, continens Catalogum om-
nium Episcoporum & Archi-
episcoporum Mogun-
tinensium.

1. Sanctus Crescens siue Crescentius, unus
Sex primis Germaniae Apostolis: Diu-
Pauli auditor, comes, ac discipulus: Primus Mo-
guntiam ad Christum conuerit, & primus nume-
ratur eius sedis antistes ac Episcopus.

2. BODARDVS siue Budibardus.

3. SVFFRONIVS.

4. S. MAXIMUS, magnus sacrarum scriptu-
rum interpres, & qui scriptis Arrianam sectam
impugnauit, circa annum Christi 345.

5. Sidonius.

6. Marinmus, interfuit Synodo Colonensi
in qua Euphrates Colonensis Episcopus Arrianae
sectae asecla è gubernationis fastigio deicetur, an-
no Christi 399. obiit anno 403.

7. SIGISMUNDUS. acres Arrianorum
 confutatores.

8. LINdegasius.

B 4 9. S. A.

CATALOGVS EPISCO.

9. S. Auræus ab Hunnis trucidatur anno Christi 454. quo Moguntia Arrianæ Hæreseos fœda tum habitatio, ab Attyla funditus cuersa, & solo æquata est.
10. RVDELINVS, alijs vuencelinus.
11. LANDOVOLDVS
12. HABOALDVS alijs Laboaldus.
13. SIGEBERTVS uixit anno Domini 498. temporibus Clodouei Galliarum regis: quibus cœpit Veteris Monasterij Coenobium uirginum, ex liberalitate dominæ Wilwidis Francorum ducissæ, quæ neptis erat Sigberti Episcopi ex Mechtilde sorore, gubernatrice prouinciarum Rhencensium.
14. RVTHARDVS Iustiniani Imperatoris temporibus uixit, anno uidelicet 525. Sub hoc Episco po Dagobertus Galliarum Rex, Moguntiam redificare & egregie munire cœpit, translatam tam à priori loco ad Rhenum, ducentis fere passibus, quam pulchre absoluit.
15. GEROLDVS primus renouatae Moguntiae à Dagoberto Episcopus, uixit temporibus Pipini & Carolomanni Galliæ regum, à quibus vuormatiensis etiam Archiepiscopus est designatus. Gessit bella pro Pipino contra Saxones Thuringiam uastantes, sed infœliciter, nam à Saxonico quodam regulo trucidatus est, unde natum distychon:

Ense

MOGVNTINENSIVM

Ense Geroldus obit Presul, qui dimicat ense,

Perplacet ergo chorū, non adiisse forum.

16. GERVILIO legitimus filius Geroldi Episco-
pi, successit patri in utroq; Episcopatu, annuentis
bus Pipino & Carolumanno, apud quos fuerat
educatus, Is Saxonibus iterum rebellibus, ad Thu-
ringiam defendendam etiam in militiam prosectorus,
patrem trucidatum ultus est, propria manu inter-
ficiens regulum Saxonicum, à quo sciebat patrem
suum cæsum esse. Hæc cedes occasio fuit translatæ
Archiepiscopaloris sedis ex Vuormacia ad Mogun-
tiam. Gerulio ab utriusq; Episcopatus fastigio de-
iectus & Monasterio intrusus est, ut ibi pœnitentia
tiam ageret de commissa cæde.

17. S.BONIFACIUS primus Archiepiscopus,
ex Augusto regum Angliæ stemmate ortus, antea
Venefridus appellatus, fundator Fuldensis, ple-
nius erudiuit Germaniam in Christianismo, &
eam ab erroribus Arrianis & alijs repurgavit,
unde Germanorum Apostolus dici meruit: funda-
uit & instituit auxilijs Caroli Magni, Episcopas
tres, Herbipolensem, Aystetensem & Fry-
singensem, anno Christi 745. Præfuit sedi Mo-
guntinæ laudabiliter 35. annis: Tandem ualestudi-
narius senex proficisciatur in Frysiam, ut & illā ad
Christi cognitionem conuerteret, & à gentilicijs

B 5 supersti-

CATALOGVS EPICOP.

Superstitionibus repurgaret : sed ab infidelibus ibi
trucidatus, Martyrij coronam accepit, anno Christi
755. Corpus eius Fuldæ quiescit.

18. S. LVLLus eligitur anno Christi 750. à sua
perstite adhuc Pipino præfuit annis uno & trigesima.
Interfuit bellis à Carolo magno in Saxonia ge-
stis. obijt Anno 787.

19. RICHOLphus Caroli magni prius consi-
liarius intimus : eligitur anno 787. Sub eius guber-
natione perijt incendio pons Moguntinus, anno 811.
præfuit laudabiliter annis 26. obijt Anno Christi
813. sepelitur in Cenobio S. Albani à se, subsidijs ta-
men Caroli magni primitus fundato.

20. HAYSTOLphus alijs Picandus dictus, Ma-
nachus instituti Benedictini, eligitur à Carolo ma-
gno: præfuit annis 12. Obijt 28. Ianuarij, Anno
Christi 815. sepelitur apud S. Albanum in facello
Divi Bonifacij.

21. ODOGARIUS eligitur à Ludouico pio, præ-
fuit annis uiginti duobus. Abluit lauacro Baptismi
Harioldum Danorum regem, conuersum ad Chris-
tum cum coniuge liberis, & aliquot Danorum
millibus. Anno Christi 826. Idq; Moguntiae fas-
cium in præsentia Ludouici Imp. Obijt undeci
ma Kalendarum Maij, Anno Christi 847. Sepelia-
tur apud sanctum Albanum.

Rabda

MOGVNTINENSIVM. 6

ii. RABANus patria Fuldensis, alibi Magnentius Maurus appellatus, Bædæ Angli discipulus, Poeta mirificus, Theologus insignis, qui tota Biblia commentarijs illustravit, & multa etiam alia, cum prosa tum ligata oratione scripsit: vir uitæ innocetia, & morū sanctimonia clarissimus: primū ex professore Parisiensis Gymnasij Abbas factus, postea uero ex Abbatे Fuldenſi, ad Archiepiscopalem dignitatem electus, eligitur à Ludo- uico secundo: Anno 847. Praefuit Moguntinæ sedi nouem annis, qui prius Fulde triginta duobus annis Abbatiam gubernarat: ubi incomparabilis Bibliothecæ primus collector & author extitit. Condidit extra muros Fuldensis ciuitatis Monasterium montis S. Petri, in sublimi colle situm. Damnavit in Synodo Moguntina Godeschalcum Hæreticum. Obiit anno Christi 856, sepelitur in patria.

iiii. CAROLus dux Aquitaniæ, filius Regis Francorum Pipini: praefuit post Rabanum septem annis, Obiit 4. Iunij, Anno salutis 863. Quiescit apud sanctum Albanum.

24. LVDIBERTUS siue Lindebertus, eligitur anno Christi 863. praefuit laudabiliter 16. annis: condidit de paternis bonis Collegiatam Ecclesiam Moguntinam S. Mauritio dicatam. Obiit anno Christianorum 889. sepelitur apud S. Albanum.

Sunt

CATALOGVS EPISCO.

25. SVNDERholdus alijs Sunzo , uir san-
ctissimæ uitæ , Moguntiæ natus , Fuldae institutus
et educatus , ab Arnulpho Imperatore Mogun-
tinam sedem gubernandum accepit , præfuit piè et
laudabiliter per unius anni et mensium aliquot
breue spatum , occubuit ad Rhenum , non procul
à Vuormatia in expeditione contra Nordmannos ,
qui scuere tum grassabantur in prouincias ad Rhe-
num sitas : idq; factum : 6. Iunij , Anno 891 . sepeli-
tur in Cœnobio S. Albani .

26. HATTO Francorum rex , constituitur anno
Christi 891 . ab Arnolpho Imperatore , cuius erat
compater , nam filium Imperatoris Ludouicum
suscepit ex lauacro Baptismi . Præfuit uno et vi-
ginti annis sedi Moguntinæ : Elæwangensi Abba-
tie 17. Diuini Augiæ 26. annis : Fuldensi item Cœ-
nobio aliquandiu . Iniquus Alberto Comiti Bam-
bergensi , qui et Henrico Aucupi Saxoniæ duci ,
postea Imperatori insidiatus est , sed frustra . Obiit
anno Christi 913 . Scribunt aliqui eum et corpore
et animo à Dæmonibus in Aetnā flammiuomum
Siciliæ montem abreptum esse , cum tali clamore :
Sic peccata lues , atq; ruendo rues .

27. HERIGERVVS eligitur post mortem Hatto-
nis , præfuit ii. annis : cognominabatur Pius Epi-
scopus . Vnxit Henricum Aucupem in Rom.
regem

M O G V N T I N E N S I V M .

7

regem. Resignauit munus Episcopi cuidam Ruperto, anno Christi 924. Obiit postea anno Christi 930.

28. RUPERTVS substituitur ab Herigero Archiepiscopo, anno gratiae 914. Praefuit 4. annis & 6. mensibus, & cessit uerum anno 918. Hunc aliqui non numerandum censem inter Archiepiscopos, sed tantum coadiutorem uocant.

29. HILDEBERTVS aliquibus Hildebrādus dux Franciæ Orientalis, & Abbas Fuldensis, eligitur in Archiepiscopum Moguntinum, anno Christi 918. Praefuit 9. annis, Coronauit Aquisgrani Othonem primum, Aucupis filium. Obiit 13. Septembrium, anno Domini 938. sepelitur in S. Albani magnifico ac perueteri Cœnobio.

30. FRIDERICVS dux Lotharingiæ, cligitur anno Domini 938. Praefuit annis pene 18. Fundator præpositoræ Moguntinæ sancti Petri: cum in Rheino amississet Giselbertum fratrem, seditiosum contra Othonem. Obiit 24. Nouembrium, anno à nato Christo 954. In Albano positus.

31. GVLIELmus dux Saxoniæ, Othonis Imperatoris ex Editha Angliæ regina filius: omnibus uirtutibus illustris & conspicuus Princeps, omnibusq; charissimus, eligitur anno Christi 954. Praefuit 14. annis. Deduxit Othonem fratrem Romanum,

ut ibi

CATALOGVS EPISCOP.

at ibi Imperator coronaretur à Patre Othonē: inde reuersus, ex hac uita emigravit, anno Domini 968. Conditur honorifico Mausoleo apud D. Alba num.

31. HATto Abbas Fuldensis, eligitur in Archiepiscopum Moguntinum, ab ipso Othonē Imperatore, sed præfuit ii. saltē mensibus. Deuoratur à muribus in medio Rheno, iusto Dei Iudicio, propter misere exceptos, & incendio deletos pauperes, factum id anno Domini 969. sepelitur in tcm plo sancti Albani, propè alias Archiepiscopos.

32. RUPERTus succēst Hattoni, & Ecclesiæ Moguntinæ præfuit annis sex. Obijt anno 976.

34. VVILLIGISUS ex pago quodam Saxonico, Stroninge natus, patre Hamaxurgo, uir ut eximie doctus ac prudentissimus, ita omni genere optima rum uirtutum maximè excellens, ac iccirco Othoni secundo longe charissimus, cuius erat Sacellanus & Consiliarius intimus. Is ab Othonē eodem in Moguntinæ sedis fastigium est collocatus: Habebat ille ubiq; in habitatione thalamo & cænaculo suo depictam rotam cum hac inscriptione, VUILLIGISE memineris, quid sis, & quid olim fueris. Hæc rota postea, Insigne Archiepiscopatui Moguntino datum & confirmatum est, ab Henrico secunda do Claudio. Is ipse Vuilligisus primus fuit inter Archiepiscopos

MOGVNTINENSIVM.

chiepiscopos Moguntinos imperij Elector. Instituit
& educavit Imperatorem Othonem tertium, cu-
ius erat in gubernando uniuerso Imperio locum-
tenens, post mortem Othonis secundi. Post mor-
tem tandem Othonis tertij elegit cum alijs Imperij
Electoribus, Henricum Claudum. Egregie illustra-
uit & auxit Moguntinam cum urbem, tum Eccle-
siam. Obiit anno Christi 1011. cum laudabiliter præ-
fuisse Archiepiscopatui 36. penè annis: sepelitur
magnifice in noua Basilica S. Stephani à se inchoa-
ta & maximis sumptibus exædificata.

35. ERbo comes ab Hohenwart, Bauarus: eli-
gitur post mortem vVilligisi, moritur eodē statim
anno, antequam Pontificiam impetraret confirma-
tionem, unde Archiepiscoporum Catalogo ab ali-
quibus non annumeratur.

36. HERimboldus, siue ut alij appellat, Ergken-
baldus, Abbas Fulensis Erboni succeßit:natione
Saxo. Sancto Bernwardo Episcopo Hildesiano
in Saxonib. & comiti à Summersenburg sanguis-
nis propinquitate & necessitudine coniunctus.
Præfuit nouem annis utiliter, in quibus Collegia-
tam S. Crucis Ecclesiam fundauit & erexit: Obiit
anno gratiae 1020. sepelitur in templo S. Ioannis.

37 ARIBO Palatinus Rheni eligitur anno Chri-
sti 1020. præfuit annis undecim. Erat Archiepisco-
pus

CATALOGVS EPISCOP.

pus eximie doctus, præsertim in sacris literis: illus-
travit commentarijs quindecim Psalmos graduum.
Extant & alia quædam ipsius monumenta. Elegit
post mortem Henrici Claudi, Conradum Saliquū.
Obiit tandem anno domini 1051.

38. S. BARDO ex nobili Vuederouïæ familia de
Oppershofen natus, patre Adelberto, matre Cristi-
na: Abbas Fuldensis & Hirsfeldensis. Inde Mo-
guntiam accersitus, sedi Archiepiscopali pic ac
laudabiliter præfuit 20. annis. Erat sapientia &
eruditione, & Eloquentia conspicuus tanta, ut
qui concionantem audirent, alterum cum Chris-
tostomum appellarent. Elegit Imperatorem Henr-
icum tertium: cuius coniugem, Dominam Agne-
tem comitissam Pictauensem unxit. Huius tempo-
ribus Moguntiæ coacta, & celebrata est magna
Synodus, cui præsens erat Romanus Pontifex
Leo nonus, Alsata & Comes à Dagsburg cum
42. Germanie Episcopis: Henricus item Impera-
tor cum maxima Principum ac Comitum congre-
gatione. In ea Synodo consultatu et actu est de pa-
canda Gallia, in qua multi exarserant graues tu-
multus. Obiit sanctus Bardo anno Christi 1051. ses-
pelitur in Cathedrali Ecclesia S. Martini, ab Epis-
copo Vuilligiso copta, & à Bardone absoluta.

39. LVIDboldus sive Leopoldus, Monachus
Fuldenſe

MOGVNTINE NSIVM.

5

Fuldensis ac præpositus Cathedralis Ecclesiæ Baben bergensis : eligitur in Arch. episcopum anno domini 1051. Præfuit laudabiliter nouem annis, Fundator Monasterij ad S. Iacobum , in monte specioso. obiit septima Decembrium, Anni à nato Christo 1060. Sepelitur in suo nouo Cœnobio.

40. SIGEFRIDVS Baro ab Eppenstein, Abbas Fuldensis , uocatur ad gubernaculum sedis Moguntinæ, anno Christi 1060. Profectus est ad terram Sanctam cum alijs quibusdā Germaniæ Episcopis ac Principibus, anno Christi 1063. Inde fæliciter reuersus erexit in honorem beatæ uirginis Mariæ, insignem Ecclesiam Collegiatam, ad nostram Dominam hodie appellatam . Elegit & unxit contra Henricum quartum, Rudolphum Sueviæ ducem, obiit exul tandem in Hassia Cœnobio Hasungen à se locupletato, anno Christi 1084. cum Archiepiscopatu præfuisse annis uiginti quatuor . Sepelitur Hasungi.

41. VVEZILO successit Sigefrido, Præfuit autem quatuor tantum annis. Erat insigni doctrina conspicuus , ac celebris concionator , multisq; præclaris uirtutibus præditus. Adhæsit fideliter Henrico quarto contra omnes alias Germaniæ Episcopos , quibus ob hanc solam causam iniurias erat, obiit anno Christi 1089.

42. RVTHARDVS Erfordiæ prius Abbas ad D. Petrum , eligitur statim post mortem ðvesilonis: præfuit uno & uiginti annis . Exulauit octennium in

C

Thurin

CATALOGVS EPISCOF.

Thuringia & Saxonia, electus Moguntia ab Henrico quarto: Restitutus uero est ab Henrico V. Cumq; Moguntiam redijset, cœpit in Ringouia de suis ædificare Cœnobium S. Ioannis, quod uulgo Episcopi montem nuncupare accolæ solent, obiit anno dominicae incarnationis 1159. sepultus est in Episcopi monte.

43. ADALBERTVS Lotharingiæ Dux, secundum Othonem Frysingensem: et si alij comitem Sarbruggensem fuisse uelint, eligitur ab Henrico V. in Archiepiscopum Mogentinū, cuius antea fuerat & Cancellarius, & intimus etiam Consiliarius. Præfuit Adalbertus iste 18. annis sedi Moguntinæ. Elegit Imperatorem Lotharium Saxonem, Gebhardi comitis à Sutplenburg filium. Sub hoc Archiepiscopo Cathedralis Basilica Moguntina cum magna parte urbis incendio perijt. Fundauit Monasteria Ringouiaæ potentissima Erbachium & Schwabenheymium: Aschafenburgi, & Oppidum, & Castrum, mœnibus fossis ac turribus muniuit. Decessit tandem ex hac mortali uita, 24. Iulij, anno gratiæ 1137. Sepelitur in cœnobio Erbach.

44. ADALBERTVS secundus, Comes Sarbruggensis, Adalberti primi ex sorore nepos, constitutur ab Imp. Conrado tertio Archiepiscopus Moguntinus, qui prius præpositus fuerat in Basilica D. uirginis Ersfordianæ. Præfuit annis 4. obiit anno domini 1141. Augusti 17. Huius Archiepiscopi soror nupsit Cōradi tertij Imp. fratri, Friderico Sueorum duci.

45. Marcol

MOGVNTIN ENSIVM. 10

45. MARcolffus fortassis Marcellius, Aschafens
burgensis Canonicorū collegij præpositus, honestus
ac doctus vir, eligitur post mortē Adelberti : præfuit
et annis, nō integris tamē. Deceſſit ex hac uita Idib. Iu-
lij, anni Christianæ redēptionis 1142. Instaurator multo
rū cœnobiorū non procul à Moguntia sitorū.

46. HENRICVS cognomento fœlix. Præposi-
tus Moguntinus, vir pius & honestus : eligitur anno
1142. Præfuit laudabiliter & pacifice annis decem, &
postea Romæ accusatus à suis Canonicis, quorum im-
pian uitam sæpè reprehendere solebat, à Legato
quodam pontificio, iussu Eugenij tertij Pont. Max.
eicxit è gubernationis fastigio. In Saxoniam
ergo secedens, Einbeci quiete uixit, donec post paucu-
los menses, ibi ex hac mortali uita emigraret, anno ui-
delicet domini 1153. Sepelitur Einbeci cū hac inscriptio
ne simplici. Anno Domini. M.C. LIII. Nonis Septemb.
obijt reueredus pater, Henricus Archiepisc. Mogunt.
Ad Christum Sospes, eat huius corporis hospes.

47. ARNOLDus nobilis bæros à Selenhofen è
Ringouia natus, & Decanus Aquisgranensis, et Bar-
barossæ Cancellarius: eligitur à Capitulo siue Senatu
Canonicorū Mogunt. anno Christi 1153. consilijs etiā et
sentētia Friderici Barbarossæ, qui Arnoldum summe
amabat, propter acutē ingenij, admirabile facundia,
& summam prudentiam, cum summa etiam mansuetu-
dine ac humanitate coniunctā. Præfuit annis 15. multa

C : duriſſis

CATALOGVS EPISCOP.

duriſſima perpeſſus, tandem anno domini 1168. in die S.
Ioannis Baptiste, misere à ſuis Moguntinis ciuibus
incomparabili Tyrannide trucidatus in Cœnobio S.
Iacobi, uestibus q̄ exutus, & in sterquilinū præcipita-
tus eſt: unde à pauperibus quibusdam iterum extra-
ctus, mortuus etiam per integrum triduum horribili-
bus modis tractatus: tandem uero à Canonicorū Col-
legio clām quæſitus, in urbem portatus, & cum ſum-
mo luctu terræ mandatus eſt, in D. uirginis collegiata
Ecclesia. Fridericus Barbaroſſa audiens amicum chas-
riſſimum tam misere trucidatum eſſe: authores funesti
consilij gladio ē medio tolli, totamq; pene Mogun-
tiā misere lacerari & uastari, mœnia dirui, fossas im-
pleri, Cœnobium S. Iacobi funditus euerti, ac totam
urbem omnibus immunitatibus, iuribus, ac Priuilegijs
exui curauit. Sic Moguntia 36. annis uasta ac lacera,
tandem consensu Imperatoris Othonis quarti denuo in-
ſtaurata, & reædificari cœpta eſt.

48. CONRADVS Comes de Wittelsbach, Rhe-
ni Palatinus: frater Othonis Palatini, eius ſcilicet qui
Philippum Imperatorem Bambergæ interfecit: Archi-
episcopus antea Salisburgensis, eligitur & constitui-
tur Archiepiscopus Moguntinus, à Friderico Barba-
roſſa: contra Rudolphum Zeringiae duce à S.P.Q.
Moguntino electum, ſtatiq; in itinere Romam uer-
ſus mortuum: Item contra Christianum Comitem à
Buche, quem Landgrauius Haſſia, & Erfurdensis
Reſpub.

MOGVNTINENSIVM. ii

Respub. intruserant, at Imperator Fridericus Barbas
rossa ex Mediolano adueniens statim ejiciebat. Præfuit
autem Conradus iste uix biennum, cum & ipse ab
Imperatore Friderico, è Moguntina Cathedra detur-
baretur: eo quod Octavianum Cardinalem tituli S. Ce-
ciliæ non uellet habere & agnoscere pro Romano
Pontifice. Romam igitur fugiens Conradus, ad Ponti-
ficem Alcxandrum, propter quem tale periculum inci-
derat, Episcopus ibi Sabinensis electus & designatus
Cardinalitio etiam Galero donatus est, seq; deinde sem-
per adhuc & Archiepiscopum Moguntinum & Epi-
scopum Sabinensem in omnibus publicis literis pro-
fessus est. Post eieclum hunc Conradum, præfuit Ar-
chiepiscopatu Moguntino Christianus Comes de Bu-
che patria Thuringus vir prudētissimus, reuocatus ab
Imperatore 13. annis: qui cum ex hac uita emigraret, re-
dijt ex Italia Moguntiam Conradus, qui à Mogunti-
nis humanissime exceptus, gubernauit eam sedem ad-
huc annis 17. laudabiliter ac utilissime. Profectus inte-
rim cum alijs quibusdam Germaniæ Episcopis ac prin-
cipibus ad terram Sanctam, in eo itinere Leonem Ar-
meniæ regem coronauit ex mandato Henrici sexti:
quemadmodū Conradus Heripolensis antistes Amal-
ricum regem Cypri. Missus tandem ab Imperatore in
Hungariam, ad pacandos & in gratiam reducendos
reges Hungariæ fratres, qui capitali odio inter se disi-
debant, obiit in reditu Patauij in Bauaria, in Vigilia

C 3 Simonis

CATALOGVS EPISCOP.

Simonis & Iude: anno Christi 1205. cum præfuisse in
tra et extra Moguntiam, annis 37. Sub eo perijt incen-
dio insignis Bybliothecca Moguntinensis . Scpelitur
Moguntiae.

49. CHRISTIANVS Comes à Buche, Thurina-
gus : eligitur ab Heßiae Landgrauio , contra Rudol-
phum Zeringiae ducem, mox post trucidatum Arnol-
dum : eicitur autem statim ab Imperatore Friderico,
& in eius locum Conradus Salisburgensis Archiepi-
scopus substituitur: qui cum uix duobus annis quiete
præfuisse, deturbatus est & ipse, ut supra etiam di-
ctum est à Friderico Imperatore : & reuocatus Mo-
guntiam , iste Christianus comes , non iam amplius à
Landgrauio Heßiae , sed ab Imperatore ipso. Erat is
Princeps & corporis proceritate, & omnibus ingenij
bonis clarissimus: & idcirco Fridericu Imperatoris su-
premus Cancellarius, quem in Italiam proficiscentem,
sequutus ille, multa ibi præclara facinora ædidit: pro-
pe Tusculum parua manu Germanorum quindecim mi-
lia Romanorum cecidit. Mortuus tandem in Italia,
non procul à Roma , anno Christi 1183. cum præfuisse
Archiepiscopal sedi Moguntinæ 13. annis , cum sum-
ma laude. Eo defuncto redijt Moguntiam è Roma
Conradus Episcopus Sabinensis, qui rursus Mogunti-
num Archiepiscopatum gubernauit annis 17. utsus
pra.

50. SIGEFRIDVS secundus , Baro ab Eppen-
stein

stein eligitur post mortem Conradi Archiepiscopi ab una parte Capituli. Contra hunc ab Imperatore Philip po & altera Senatus Canonicorum parte eligebatur Lupoldus Episcopus Wormaciensis in Archiepiscopum etiam Moguntinum. Hoc Schisma duravit quam diu uiueret Imperator Philippus. Sigefridus in Italianam concedens, Romæ à Pontifice clementer exceptus, Cardinalitiaq; dignitate tituli S. Sabinæ donatus, tam diu ibi uixit, donec Philippus Imperator è medio tolleretur per Othonem comitem Wittelsbachianum. Tum Moguntiam reuersus, à suis honorifice exceptus, alii quamdiu, ibi tranquilla gubernatione usus est: Tādem iterum ab Othono quarto electus, quod contra ipsum à Pontifice Romano excommunicatum, alium iam Imperatorem eligendum, Electoribus Imperij significasset: apud Hermannum Landgrauium Hassiae pontificis summum amicum exulauit: Donec tandem una cum Archiepiscopo Treuerensi, & rege Bohemiæ Fridericu亨nici sexti filium, designaret Imperatorem, quem & Aquisgranicoronauit. Cumq; ita uigin ti quinq; annis uaria fortuna Archiepiscopatum tenuisset, decessit ex hac uita mortali, ad aliam, Erfordiæ anno Christi 1130. Vbi in Diuæ uirginis, magnifica æde, honorifica sepultura donatus est.

si. SIGEFRIDVS tertius, & ipse ex Baronum de Eppenstein honestissima- familia

C 4 progndæ

CATALOGVS EPISCOP.

prognatus, patruelis Sigefridi antecessoris sui: eligi-
tur anno 1230. præfuit annis 18. bene & laudabiliter.
Erat magnanimus Princeps, & insignis bellator, qui
aliquando trecentis tantum militibus, hostes octingen-
tos ad unum omnes prostrauit. Bella geſſit contrasedi-
tiosam Moguntiam, eamq; debellatam parere sibi coē-
git. Elegit Gulielmum Hollandiæ ducem in Imperato-
rem Romanum, obijt tandem Bingæ anno Domini
1248. sepelitur Moguntiæ in Cathedrali Ecclesiæ, ante
aram Diuæ virginis.

52. CHRISTIANVS secundus eligitur in die S.
Apostolorum Petri & Pauli, anno Domini 1149. an-
te a præpositus Cathedralis Ecclesiæ Moguntinæ, vir
doctus ac prudentissimus. Scripsit Historiam ex autho-
rationis Henrici quinti: & uitam Arnoldi Episcopi
Moguntini, & aliorum quorundam antecessorum
suorum. Pacis quā belli studiosior: præfuit duobus an-
nis, & resignauit gubernationem, anno Christi 1251.
quo etiam decessisse ex hac uita legitur. Admonitus
aliquoties à rege Gulielmo, ut iuuaret cum belligeran-
tem: comiter ſe excusauit, dicens, Episcopum debere
concionari, non belligerari: hoc innuisse Christū, cum
dixisset Petro, Reconde gladium in uaginam tuam.
Tum uero ſe obtemperaturum summo studio, fi uer-
bum Dei prædicare iuberetur: quæ propria eſſet bo-
ni Episcopi functio.

53. GERHARDVS Comes Syluester, de Eppen-
stein

stein prouinciae Rhenensis, Minorita Erfordianus: eligitur à Senatu Canonicorum in Archiepiscopum Moguntinum, anno Domini 1151. præfuit nouem annis. Iuit Theodoricum Comitem de Eberstein, consanguineū suum, infœlix bellum gerentem contra Albertum ducem Brunsuicensem, à cuius capitaneo quodam Gostingensi uterq; captus, duci præsentatus, Theodoricus Comes pedibus suspensus, uitam ita misere finiuit, Archiepiscopus uero in uinculis ab Alberto duce, per integrum annum detentus est, liberatus tandem & redemptus ab Alberto duce, per Richardum Cornubiæ comitem, Anglum ambientem fasces Rom. imperij, octo millibus argenti marcis. Migravit ex hoc seculo Erfordia, ubi & terræ mandatus est in Franciscano rum collegio, anno Christi 1260.

54. VVERNERVS Comes à Falckenstein, præpositus Cathedralis Ecclesiæ Moguntinæ creatur, & legitimus Archiepiscopus statim post mortem Gerard. Præfuit 14. annis, & tribus mensibus summum laude. Vicit ingenti prælio Ioannem Comitem Spanheimensem seditionis ac fratri Henrico in partiendo comitatu admodum iniurium. Emit Arcem Wildenbergen scm: & Oppidum Ammerbacense cum Monasterij etiam eiusdem aduocatia. Sub hoc Episcopo, Iudæi Moguntini omnes cœsi, & bona eorum omnia confiscata sunt. Erfordiam rebellem & contumacem mille puri argenti marcis multauit, obiit secunda Aprilis,

C 5 ANNO

CATALOGVS EPISCOP.

anno Christi 1184: sepelitur in Cathedrali Ecclesia honorifice: Post eius ex hac uita discessum, uacabat se des Moguntinaduobus annis integris, & tribus mensibus, propter discrepantes sententias eorum, qui aedium Archiepiscopum eligere debebant: quorum aliqui Gerhardum quendam comitem de Eppenstein, alii uero Doctorem Petrum, Rudolphiregis Archiatrum Canonicum Moguntinum, ac Basiliensem postulabant tam diu, donec res per Pontificem Honorium quartum componeretur.

55. HAINRICVS secundus, Knoderer appellatus, & alicui cognomento Gurtelknopff, a cingulo Franciscano. Algouus, patria Isnensis, pistoris cuiusdam filius: Monachus primum Franciscanus Lucerne in Heluetijs: confessor Rudolphi Habsburgij, nondum ad Imperij gubernationem electi. Ex Lucerna Basileam profectus, Guardianus ibi designatus est Monasterij Franciscanorum: cumq; & doctrina & honestate uite, laudem sibi comparasset Basileæ maximam, electus est etiam in eius loci Episcopum, anno Christi 1174. Praefuit ibi annis undecim laudabiliter, Exorsus est Monasterium Sanctæ Clæræ, in Basilea, anno saluatoris nostri 1176. Interfuit centum equitum comitatu pugnae, in qua cæsus est à Rodolpho Habsburgio, Romanorum Imperatore: Ottocarus Bohemus rex: Anno Christi 1178. Fuit Doctor Sacrae paginae, & Nigromanticus insignis, quæ duo tamen studio

studiorum genera (ut Ouidij uersu utar.)

Nec bene conueniunt, nec in una sede morantur.
Tandem anno humanæ redemptionis 1186. à Pontifice
maximo Honorio quarto Archiepiscopatui Mogun-
tino præficitur: cui præfuit anno uno, mensibus unde-
cim, diebus quinq; obiit in uigilia Sancti Mathiae,
Anno Christi 1188: sepelitur in Cathedrali Ecclesiae
Moguntina, ante aram Sanctorum Petri & Pauli
Apostolorum. Oderat clerum, cui & ipse iniuisus
erat, unde ab aliquo hoc Distychon in eum lusum
est:

Nudipes Antistes, non curat cleris ubi stes,

Dum non in cœlis, stes ubicunq; uelis.

56. GERHARDVS secundus, alijs Gebhardus,
Baro de Eppenstein, Canonicus Moguntinus, & Ar-
chidiaconus Treuerensis: antea etiā post mortē Archie-
piscopi Wertheri electus, sed à Pontifice repudiatus:
iam post Henricum defunctum iterum à parte aliqua
collegij Canonicorum repetitur: alijs quibusdam cui-
dam Emerico Schoneck suffragantibus. Sed obtinuit
Gerhardus gubernaculum, favore Pontificis Max. Ni-
colai quarti: præfuit laudabiliter 16. annis, geſſit bel-
lum contra comitem Hanouensem, cuius ditionem in-
cendijs ac rapinis mire uastauit. Elegit contra regem
Adolphū, Albertum Austrium. Interfuit pugnæ, in
qua Imp. Adolphus Anaxouianus cæsus, et misere in-
teremptus est. Deceſſit ex hac mortali uita, subitanea
morte.

CATALOGVS EPISCOP.

morte: in conclavi suo, ubi mortuus & sellæ insidens,
& ministris inuentus est. Sepelitur in Summo Mogun-
tinensi, quinta Martij, Anno Christi 1304.

57. PETRVS Aichspaldius Treuerensis, hone-
stis sed tenuis fortunæ parentibus natus: Henrici Comi-
tis Lucelburgensis, nondum Imp. Medicus, Canoni-
cus Moguntinus, & à Pontifice Honorio quarto,
Basiliensis Episcopus constitutus, cui nouem annis
præfuit. Hunc anno Christi 1304. Henricus Lucelbur-
gius Princeps, Pictauiam ablegavit ad impetrandum
à Rom. Pontifice, Comiti Baldouino fratri suo octode-
cim annorum adolescenti, Archiepiscopatum Mogun-
tinum. Quod cum Episcopus Petrus post multas
petitiones apud Pontificem Clementem quintum obti-
nere non posset, & ipse iam infecto negotio in Germa-
niā redire decreuisset, Accidit, ut subito in magnum
morbū incideret Rom. Pontifex, qui audiens Episco-
pum istum esse Medicum, accersitum ad se consu-
luit. Petrus ut erat Medicus insignis, intra triduum
Pontificem integræ ualeitudini fœliciter restituit: Ut
esset igitur Pontifex pro tali beneficio gratus, Episco-
pum Petrum ad se uocatum in hæc uerba alloquitus
est. Quia tam fœlix esset corporum curator, maxime
conuenire, ut & insignis constituatur Animarum Pa-
stor, curator, & Medicus, conferre se igitur ei in re-
compensationem tam facile restitutæ sibi pristinæ uale-
tudinis clauum ac gubernaculum Moguntini Archi-
episco-

episcopatus: quē hoc tēpore puero gubernandū cōmitere omnino nō posset. Sic ab ipso Pontifice electus & confirmatus Petrus, Archiepiscopatui Mogūtino bene, laudabiliter & utiliter praeſuit annis ſedecim. Fundauit & extrui curauit iſignem Carthusiam Moguntinam, anno Christi, 1308. Coronauit Pragæ in regem Bohemiæ, Ioannem filium Henrici Lucelburgensis tum Imperatoris: Id proprium ius eſt cuiusq; Archiepifco pi Moguntini, coronare uidelicet Bohemiæ regē, eiq; coronato benedicere. Hunc Archiepifcopum è Praga abiturum, donauit rex Bohemiæ aurea ſella, nobiliſi- mis gemmis undiquaq; diſtinctam ac iſignitam: Hanc hodie adhuc Moguntiæ præſentem D. Martini ſellam uulgus appellat. Poſt mortem Henrici Imperatoris, elegit Lodouicuſ Bauarum, obijt tandem plenus dierum in die S. Bonifacij, anno Chiftianæ ſalutis 1320. Sepelitur in Cathedrali Eccleſia Moguntina, cum honesto uirtutum ſuarum Elogio.

58. MATHIAS Comes à Buchegk, Burgundio monachus Benedictini instituti in Maurbachio Alſatiæ potentiſimo cœnobio: conſtituitur Archiepifco- pus Moguntinus, à Ioanne XXII. Pont. Max. an- no Christi 1320. iterum repudiato Baldouino Lucelbur- gensi, praeſuit octo annis. Erfordiam in clerum ſedi- tiosam compescuit: Landgrauium Haſſiæ Henricum Vasallum omnino rebellem, & multis modis ſibi- ſuisq; iniurium magna clade affecit, oppugnando, &

in

CATALOGVS EPISCOP.

ad deditonem adigendo Oppido Giessen, obiit 10. Se
ptembris, anno Christi 1318. non sine suspitioneueneni.

59. BALDOVINVS comes Lucelburgius, &
Germanus frater Henrici septimi Romanorum Impe
ratoris. Archiepiscopus prius Treuerensis, antea etiam
aliquoties Moguntiam à parte cleri inter se discordis
postulatus, sed semper à Pontifice prohibitus: iam de
functo Mathia à maiori parte cleri Moguntini, iterū
eligitur & constituitur administrator Archiepiscopat
us Moguntini, id officium geſſit, & duas ita Archie
piscopales sedes simul gubernauit annis tribus. Postea
cum ab alia Canonicorum parte aliis interim Archie
piscopus electus esset, qui iā confirmationē pontificiā
etīa impetrarat, ceſſit Baldouinus, Treuerensi Archie
piscopatu cōtentus: qui tamē utilissime præfuerat Mo
guntinæ ſedi, et eā multis oppidis et pagis ampliarat.

60. HENRICVS comes à Firnenburg, Bußman
nus cognominatus, Præpositor Bonne: eligitur in Elt
feldo oppidulo ab aliquibus Balduino Treuerensi nō
admodum propicijs Canonicis, & statim Romam pe
tens à Pontifice Ioanne XXII. confirmationem huius
electionis, & consecrationem impetravit. Ad quietam
tamen Archiepiscopatus Moguntini poſſeſſionem non
niſi tribus iam integris annis elapsis peruenit, anno ui
delicet Christi 1331. à duobus Pontificijs legatis ob hāc
ſolam cauſam in Germaniam miſſis, introductus &
in ſedem Archiepiscopalem, præſente adhuc Baldou
no col-

MOGVNTINENSIVM.

10

no collocatus. Praesuit quiete quidem, sed non admodum utiliter 15. annis: Baldouinum Treuerensem summe colens, à quo plurimum adiutus est in multis graui bus negotijs. Ille amisit dignitatem coronandi regem Bohemiae, de qua supra, uenditam auro, adeo aurierat studiosus amansq; fuit semper & amicitia & benevolentia summa coniunctus Ludouico Bauaro contra Pontificis excommunicationem, idcirco à Clemente & è fastigio Archiepiscopatus Moguntini deiectus est, & exauthoratus anno Christianæ redemptionis 1346. Sed is nihil curans Pontificis contra se latam sententiam, assumens Chunonem Falckensteensem comitem in coadiutorem, integrum adhuc octennium, et si satis inquiete, & periculose, tamen retinuit clavum sedis Moguntiae: cum magna rerum totius Archiepiscopatus iactura, sacerdotes enim capiebantur, cœnobia uastabantur, templa diripiebantur, pagi incendio concremabantur, et aliarum eiusmodi turbarū nullus erat finis. Donec tandem anno Christi 1353. euocatus est ex hac uita, in ipsa S. Thomæ Apostoli uigilia. Elegit Eduardum Angliae regem, Fridericum postea Marchionem Misniae: qui cum tam periculosum onus suscipere nollet, elegit Guntherū comitem Schwarzenburgensem, qui mox ueneno è medio sublatus Francofordiæ in Basiliæ S. Bartholomæi sepultus est.

61. GERLACVS comes Anaxouianus, Adolphi Imperatoris nepos, antea Decanus summi collegij

CATALOGVS EPICOP.

legij Moguntini, eligitur anno Christi 1345. sed quia exauthoratus Henricus cedere nequaquam uolebat, ad quietam Archiepiscopalnis sedis possessionem, nisi post mortem Henrici peruenire non potuit: id factum est tandem anno Christi 1354. Elegit cum alijs imperij electoribus Carolum 4. Imp. Ioannis Bohemorum regis filium. Post mortem Henrici, quiete præfuit Gerlacus 16. annis, tam laudabiliter ac utiliter, ut omnibus esset charissimus, obiit Lumbagine & Lithiasi, Aschaffenburgi, in die S. Scholaisticæ, anno Christi 1371. Sepe litur magnifice in Monasterio Erbachiano, cum honesto uirtutum suarum Elogio.

62. IOANNES dux Lucelburgensis & Comes S. Pauli, Gallus uulgo cognominatus, filius Venceslai ducis Brabantiae & Lucelburgi, eius uidelicet, qui frater fuerat Caroli quarti, Episcopus Argentinensis a Romano Pontifice constitutus, anno Christi 1366. præfuit ibi quinq; annis pie et honeste: postea a Gregorio undecimo, ad Archiepiscopatus Moguntini etiam gubernationem electus est, anno Christi 1371. etiam si clericus Moguntinus alium quendam elegisset, Chunonem uidelicet Comitem de Falckenstein Archiepiscopum Treuerensem: qui contentus sua Treueri, libenter cessit Archiepiscopo Ioanni. Præfuit Ioannes Archiepiscopus duobus tantum annis, & obiit subitanea morte apud Eltfeldum, non sine ueneni suspicione: Auchitur inde Erbachium, ac ibi honorifice sepelitur, anno aeternæ salutis 1373.

63. Adol-

63. ADOLPHVS comes Anaxouianus, Gerlaci Anaxouiani Archiepiscopi supra celebrati, ex fratre nepos: Episcopus antea Spirensis, unanimi totius cleri Moguntini consensu designatur Archiepiscopus etiam sedis Moguntinæ: contra hunc Romanus Pontifex Gregorius undecimus, Ludouico Bambergensi antistiti, Marchioni Misniæ suffragabatur, et eum honorem deferri uolebat: quod & Carolo Imp. placebat. Adolphus igitur quietam Archiepiscopatus possessionem consequi non potuit, nisi post mortem Ludouici Bergensis Episcopi. Præfuit igitur Spiræ decem annis, & anno domini 1330. resignata Spirensis Ecclesiæ gubernatione, Moguntiæ ueniens, sedi isti Archiepiscopali quiete ac pacifice, nec minus laudabiliter deinde præfuit annis octo, obiit tandem Haylgenstadi, in Februario anni à nato Christo 1388. Sepelitur Moguntiæ. Carolus III. donauit eum (antequam decederet ex mortali uita) Pago Hochst ad mænum sito, iam non in ameno oppido, infra Francofurtum.

64. CONRADVS Baro à Sveinsperg, Canonicus Moguntinus, eligitur concordibus suffragijs totius Capituli in Archiepiscopum Moguntinum, anno Christi 1388. Princeps tranquillus ac pacificus. Præfuit septem annis. Sub eius gubernatione triginta sex ciues Moguntini Waldensium fratrum sectam professi, Bingham abducti, & ibi combusti sunt. Obiit Archiepiscopus iste tandem undecima Septembrium, anno Christi

D

stianæ

CATALOGVS EPISCOP.

Stianæ salutis 1395. Sepelitur honorifice in Cathedrali Ecclesia S. Martini, ante aram trium Regum.

65. IOANNES comes Anaxouianus, Adolphi Archiepiscopi Germanus frater, impetravit Archiepiscopatum Moguntinum Romæ, ubi à Bonifacio nono confirmatus est: contra Dominū Godefridum comitem Lyningensem ordinarie à Clero Moguntino electum, herocem pium ac egregie doctum. Præfuit potenter & prudenter 13. annis. Erat gubernator sapiens ac callidissimus. Elegit in Imperatore, deposito & cœs la Bohemo ignauo rege: Rupertum Palatinum, anno Christi 1400. post cuius mortem iterum elegit Sigismundum Imperatorem. Aedificauit primus castrum Hochst ad Mænum, obiit 13. Septembrium, anno Domini 1419. in die S. Teclæ. Sepelitur Moguntiæ in Cathedrali Ecclesia.

66. CONRADVS comes Rhenensis, eligitur à toto Senatu Capituli Moguntini in ipsa die S. Gereonis Rudisheyij extra Moguntiam, propter tumultuantes ibi ciues: præfuit pacifice ac laudabiliter 14. annis & octo mensibus. Emit à Baronibus de Eppenstein oppidum Steinheym cum 14. pagis, multisq; aquarum & Sylvarum iuribus. Postremo gubernationis suæ anno, ad arma commotus, infœliciter pergnauit contra Ludouicum Hassiæ Landgrauium, obiit decima Iunij, Anno Christi 1434. Sepelitur Moguntiæ in Cathedrali Basilica Dñi Martini.

67. Theos

MOGVNTINENSIVM. 18

67. THEODORICVS pincerna & dominus ab Erbach, eligitur Bingæ, concordibus totius Canonico rum senatus Suffragijs: confirmatur à Pontifice Eugenio quarto. Præfuit 24. annis: princeps clementia, pacis studio & multis alijs præclaris uirtutibus præcis pue ornatus: uenationum tamen quam Ecclesiastica rum ceremoniarum studiosior. Alioqui mire pomposus ac splendidus, & qui semper in Curiæ sua Archiepiscopali trecentos aut quadringentos equos alcret. Post mortem Imperatoris Sigismundi, elegit cum alijs Electoribus Albertum Austrium: Et iterum post mortem Alberti, Fridericum Austrium. Monasterium S. Iacobi denuo instaurauit. Sub huius Archiepiscopi gubernatione, inuenta est Moguntiæ Ars Typographica ab opulento quodam ciue Ioanne Gutenbergo: qui omnia sua collocauit in huius artis inuentione & illustratione. Euocatus est Archiepiscopus iste Theodoricus ex hac mortali uita in Maio, anni 1459. Aschafenburgi in urbe à se pulchre illustrata, in cuius etiā collegiata Ecclesia terræ honorifice est madatus.

68. DIETHERVS dominus ab Eysenburg, eligitur: o. Iulij, anno 1459. à maiori parte senatus Canonicorū: præfuit annis tribus, non integris tamen, & in summa inquiete. Nā contra hūc elegit Pontifex Pius II. Adolphū comitem Anaxouensem: ex quo Schismate multa in Germanijs bella nata sunt, et sedes Moguntiæ misere lacerata & distracta, irreparabilia damna

D : perpeſſa

CATALOGVS EPISCOP.

perpeſſa eſt, adeo uerum eſt: Discordia res maximas dilabi, Concordia uero crescere ac augeri. Sub eo occu-
patur ab Adolphi Anaxouiani exercitu Moguntia pro-
dita à duobus ciuibus, Dudone et Ordeuino, idq;
nocturno tempore factum eſt, ciuibus nihil tale metuen-
tibus, ſed ſecure dormientibus. Vrbs direpta eſt, ciues
quingenti cæſi, multi capti, uirgines & foeminae uitia-
tæ ſunt. Dietherus fune per muros urbis demiffus fu-
ga ſibi consuluit, & cymba trans Rhenum uectus, lo-
ca tuta petiuuit. Postea res Francofordiæ composita &
transacta eſt: Dietherus ceſſit, retenta tamen aliquot
oppidorum poſſeſſione: Adolphus in Archiepiscopaz
lis ſedis gubernatione mansit annis tredecim, poſt fas-
tam iſtam compositionem. Quo ex hac uita ſublato,
reuocatur iterum ad gubernandam ſedem Mogunti-
nā Dietherus Eifemburgius, & ſeptem adhuc annis
quiete & pacifice, ac laudabiliter præfuit, in quibus
Archiepiscopale caſtrū Moguntinū denuo exfundame-
tis instaurauit & extruxit, quod S. Martini caſtrum
in honorem præcipui Moguntine ſedis patroni
nuncupauit. Fundauit item et exorsus eſt Academiam
Moguntinam primus, ad quam illuſtrandum & con-
firmandam priuilegia apud Pontificem Romanum im-
petrauit. Postea dyſſenteria deceſſit ſeptima Maij, an-
no Christi 1482. cum à prima ipſius elecione 23. lugue-
bres ac funesti anni præteriſſent. Sepelitur honorifice
in Cathedrali Eccleſia S. Martini, cum tali Elogio:

Bis præ

Bis Praeful factus Comes Eysenberg Dietherus,
Moguntinam Arcem struxerat atq; scholam.

Hoc uoluit tumulo corpus condi miserandum,
Ciubus aethereis dans animamq; Deo.

69. ADOLPHVS secundus : comes Anaxoidas
nus violentia sese intrusit in Archiepiscopatum contra
Dietherum legitime electum. Consequutus est confir=
mationem à Pontifice Pio secundo. Praefuit annis tre=
decim : Quantas & quam pernitiosas turbas excita=
rit , supra dictum est in Diethero. Certū autem est Mo=
guntiae constitisse hoc Schisma, uigesies centenis milli=
bus aurorū. Deceſſit ex hac uita Eltenfeldi 15. Septem=
briū, anni 1475. Sepelitur in Monasterio Erbachiano.

70. ALBERTVS Saxonie dux, Ernesti filius, à
Diethero Eysenburgio liberaliter educatus , adole=
scens octodecim annorum , consilio morituri Dietheri
ad Archiepiscopatus Moguntini possessionem ac gua=
bernationem elititur à toto Clero Moguntino, confir=
matur à Pontifice Xisto quarto . Praefuit duobus an=
nis ita laudabiliter , ut summam spcm de se excitaret
apud omnes bonos. Deceſſit acuta febri corruptus, pri=
ma Maij , anno Christi 1484 . Sepelitur in Basilica S.
Martini. Irrogavit S.P. Q. Erfordensi insignem mul=
tam, cum propter uastatum & in urbem translatum,
quoddam monialium cœnobium ex monte Ciriaci, &
arcem cœnobij loco extructam, sine suo consensu: tum
quod ea Respub. aliquoties seditiones mouisset, in illuc

D 3 strem

CATALOGVS EPISCOP.

Strem domum Saxonicam, ex qua natus erat Albertus.

71. BERTOLDVS princeps Hennebergensis,
Decanus summae Basilice Moguntinæ, concordibus
totius Capituli sententijs elititur in Archiepiscopum
Moguntinum, eodem statim anno, quo decesserat Al-
bertus: confirmatur ab Innocentio octauo. Et sequen-
te anno, Maij 20. maxima pompa consecratur à Ioanne
Vangionum, Ludouico Nemetum & Bertholdo Pa-
nodensium Episcopis, in presentia plurimorum Abba-
tum, ac totius cleri Moguntini. Præfuit prudenter &
utiliter uno & uiginti annis: erat egregie doctus, sa-
pientissimus multisq; egregijs uirtutibus conspicuus
princeps, pacis, ac tranquillitatis publicæ studiosissi-
mus: ad quam fœlicius & facilius conseruandam, au-
thor fuit ille Maximiliano Imp. cōstituendi Sueuici fœ-
deris, contra publicæ pacis turbatores usurpandi. Fuit
Friderico & Maximiliano Imp. longe charissimus. In-
tersuit anno 1495. magnis Comicijs & wormaciensibus,
in quibus constituenda Imperialis Cameræ, ac iudicij
ad promouendam iusticiā author fuit: ante enim istate
pora iustitiam & ius in Aulis Cæsarum petere necesse
erat, quod ut laboriosum erat, ita maximos etiam re-
quirebat sumptus. Fuit Maximiliani Imp. per multos
annos Cancellarius Aulæ, Aulam nusquam non se-
quens: quod officium in Comicijs & wormaciensibus re-
signans domum in suam sedem Archiepiscopalem con-
cessit: Erat severus reformator disciplinae Monasterio
rum,

rum, præsertim fœminei sexus. Obiit anno Christi 1505. verollis, siue morbo Gallico, quod mali genus tum re cens Germaniā peruaserat: sepelitur honorifice, et cū summo omniū suorū luctu, in Summo Moguntinēst.

72. IACOBVS nobilis à Liebenstein, Sueuus: antea Decanus Cathedralis Basilicæ Moguntinæ, eligitur Archiepiscopus unanimi totius Cleri consensu, anno Christi 1504. confirmatur à Iulio secundo. Præfuit quatuor annis non integris, semper aduersa laborans ualitudine propter Lumbaginem, qua misere uexabatur. Interfuit Comicijs Coloniae à Diuo Maximiliano celebratis anno Christi 1505. Obiit anno Christi 1508. Mense Septembri, sepelitur in Summo Martiniano.

73. VRIEL à Gemingem, nobilis heros: Sueuus, eligitur sexta Kalendarum Octobris, anno Christi 1508. ex Decano in Archiepiscopum. Is erat doctor legum, vir doctus et sapientissimus, qui prudentissime præfuit sedi Moguntinæ quinq; annis, quatuor mensibus, diebus uero duodecim, obiit tertia Februarij, anno Christi 1514. Sepelitur Moguntinæ in Basilica S. Martini. Huius Archiepiscopi temporibus mire tua multu abatur plebs Erfordiana, aduersus senatum suum: quo tumultu concitati essent ad arma ciuilia Vriel Archiepiscopus iste, et Fridericus Elector Saxonie: nisi Maximilianus Imp. sua autoritate interposita, misisset Laurentium Episcopum Heripolensem, principem prudentissimum, ad totū hoc dissidium componendū.

D 4 74. Albera

CATALOGVS EPISCOP.

74. ALBERTVS secundus, Marchio Brandenburgensis, Ioannis Marchionis Electoris filius : Ioachimi primi, Electoris frater germanus , Canonicus Moguntinus & Treuerensis : Archiepiscopus Magdenburgensis & Germaniae Primas , Halberstatensis item Episcopatus administrator factus , anno Christi 1513. & à Leone decimo confirmatus : Eligitur unanimi totius Capituli Moguntini consensu , in Archiepiscopum etiam Moguntinum nona die Martij , anno Christi 1514. Sic unus duabus Archiepiscopalibus sedibus simul gubernandis consensu Leonis decimi praefectus est , quod hactenus inauditum erat , & nulli unquam contigerat principi . Donatus est Galero Cardinalitio ab eodem Pontifice Leone decimo , coronatur Augustae Vindelicorum à Thoma Cardinale tituli, S . Xisti legato Pontificio , & à Mathia Langio Cardinale Gurcensi , anno Christi 1518. Huius coronationis Pompa celebrata & descripta est à Iacobo Manlio Friburgensi , Imp. Maximiliani Historiographo . Elegit Albertus iste Imp. Diuum Carolum V . Augustissimum ipsiusq; fratrem D. Ferdinandum , quibus summis terrarum orbis principibus , longè fuit ille ad finem usq; uitæ suæ charissimus . Praefuit Magdenburgensi Archiepiscopatui , & Halberstatensi Episcopatui annis triginta duobus : Moguntinæ uero sedi uno & triginta annis . Decepit ex hac lachrymarum ualle , in Arce Moguntina 8 . Kalend . Octobris , Anno Christi

1545. Ses

MOGVNTINENSIVM.

1545. Sepelitur in Basilica Sancti Martini Cathedrali, post summam aram sub rubeo marmore.

75. SEBASTIANVS ab Heusenstein, Hessus:
Doctor legum, ac Princeps sapientissimus, eligitur in
Archiepiscopum Moguntinum, in die S. Lucæ Euangelistæ, anno Christi 1545. Interfuit magnis comicijs
Augustæ, anno Christi 1547. habitis à D. Carolo V.
Imp. Augustissimo. Præst adhuc laudabiliter ac utissime hoc anno Christianæ salutis 1549.

Hunc Deus immensi regnator maximus orbis.

Incolumem nobis seruet ametq; diu.
Donet eiq; sua supera clementer ab arce,
Omnia coelestis munera opesq; chori.
Ipsius ingenium mentemq; ille excitet idem,
Vt semper placidæ munera pacis amet.
Vtq; altercantis patriæ certamina tollat,
Et uerum oppressum non sinat esse Deum.
Vindicet æterni regnumq; & dogmata Christi:
In templis cœli sic quoq; præsul erit.
Exornabit ubi æterno diadema fidos
Pastores supera Christus in arce suos.
Christus Olympiaci genitoris filius ille,
Humani generis qui mala cuncta tulit.
Quiq; tulit mortemq; crucemq; reconciliati
Vt nos essemus cum genitore suo.

D 5 Ad ult.

AD VRBEM CHVRENSEM SCHE
diasma Poëtæ Bruschiij.

Rhaetorum uetus urbs ad aquosum condita Rhenum,
Qua coniuncta duo cornua parte fluunt.
Accipe Chura nouum (nisi sis ingrata) libellum,
Atq; tuas laudes, & decus omne uide.
Ac ducibus quibus olim ad Christi cognitionem
Veneris ? eterni filia facta Dei.
Cymmerijs quæ prorsus eras immersa tenebris,
Sponsa Erebi mortis Tartareijs Iouis.
Quæ si non curas nec uultu amplecteris æquo,
Ingrata es patribus præsulibus q; tuis.
Quicquid habes, et quicquid enim es, id scilicet omne
His debes patribus principibus q; uiris.
Qui te sic illustrarunt aris q; focis q;
Fecerunt q; aliquod nomen in orbe tuum.
Ergo hæc grata lege, et studioso pectore scripta,
Inuenies gratum quod tibi forsitan erit.
Utq; nihil uideas quod possit forte placere,
Non potes ipsa tamen disflicuisse tibi.
Sæpe etenim nomenq; tuum, tua regna, tuas q;
Divitiias omnes, & tua castra leges.

Tertium